

[Arne Christiansen.]

streger efter min opfattelse ingen aktualitet, og jeg har også i bemærkningerne forgæves ledt efter en henvisning til drøftelser med f.eks. straffelovrådet. Jeg har i hvert fald fået det indtryk, at dette lovforslag er en hurtig konsekvens af sidste års drøftelser i retsudvalget i forbindelse med den nye militære straffelov, og hvis det er tilfældet, vil jeg gerne minde om, at vi dengang netop udskød debatten, fordi den daværende justitsminister bebudede det nu fremsatte forslag. Der har altså været tid til at forhandle og til at begrunde, men mig forekommer det, at der intet anføres, som ikke blev nævnt i sidste samlings korte udvalgsdebat.

Når vi nu alligevel skal beskæftige os med dette alvorlige spørgsmål, så finder jeg nøgleordene til debatten, ikke i justitsministerens skriftlige fremsættelse, men i bemærkningerne til lovforslaget, hvor der tales om almindelige etiske og humanistiske principper. Hvad disse etiske og humanistiske principper efter justitsministerens og også mange af dette høje tings medlemmers opfattelse omfatter, er der er jo ingen tvivl om. Den humanisering af straffelovgivningen, som præger udviklingen i disse år, skal altså nu overføres til dette specielle område, der ikke alene er specielt med hensyn til sanktion, men også med hensyn til forudsætninger for og omstændigheder ved den straffbare handling. Jeg vil gerne rejse det spørgsmål, om det nu er rigtigt at overføre denne almindelige tendens i vurderingen af skyld og straf til den helt ualmindelige situation, der juridisk beskrives som „Visse handlinger begået under krig eller fjendtlig besættelse“, men som i folkets sprogbrug hedder forræderi, stikkeri, tortur og mord. Jeg understreger, at loven taler om helt specielle forhold: krig og fjendtlig besættelse. Det er på baggrund af sådanne forhold, det er på baggrund af brand og mord og fængsel, som det hed i Danmarks frihedssang, hvis der ellers er nogen, der kan huske den, at debatten i dag skal føres. Mon nogen i denne sal tror, at lovgiverne i 1945 og i 1952 havde en

anden etisk eller en anden humanistisk indstilling end medlemmerne af det høje ting i 1973? Hvis nogen er i tvivl, vil jeg henvise hende eller ham til Rigsdagstidende fra disse år. Jeg gjorde mig den ulejlighed at læse disse referater, da vi sidste år forberedte den nye militære straffelov og dødsstraffen blev draget ind i udvalgets overvejelser. Dengang, i 1945, stod man i en nødværgesituation, idet et folk i harme og foragt over for landsforrædere og terrorister var parat til at tage loven i egen hånd. Med værdighed, men i strid med vor lovgivningsmagts tilgrundliggende princip, vedtoges med tilbagevirkende kraft straffelovens alvorligste sanktion: dødsstraffen. I 1952 blev erfaringerne fra besættelsens og retsopgørets år omsat i lov for ikke én gang til at sætte et retssamfund i en sådan situation, at det skulle lovgive med tilbagevirkende kraft. Den lov er det, man nu vil afskaffe.

Der er sat spørgsmålstegn ved lovens generalpræventive virkning, og det kan jeg også tilslutte mig. Dog vil jeg sige, at dette gælder kun den borgerlige straffelov. Jeg er af den opfattelse, at dødsstraffen, som den er hjemlet i den militære straffelov, har præventiv virkning og er en nødvendighed for landets sikkerhed i givne situationer. Nogle vil sige: en sådan situation kommer vi ikke i på ny. En eventuel ny krig afgøres så hurtigt, at eventuelle handlinger, der efter militær straffelov medfører dødsstraf, først vil blive behandlet efter konflikten, og så er hjemmelen for dødsstraf bortfaldet. Dertil vil jeg sige, at så er humanistiske hensyn over for de skyldige tilgodeset.

Om den særlige borgerlige straffelov, også kaldet femtekolonne-loven, lad mig sige dette: afskaffer vi denne, kan vi bringe fremtidige medlemmer af dette ting i en etisk konflikt, i en samvittighedskonflikt, som vi i dag, og vi alene, har muligheden for at skåne dem for. Vi kan hindre, at de, som deres forgængere for et slægtled siden, skal lovgive med tilbagevirkende kraft for at spare landet for lovløshed og selvtægt, for de lange knives nat, som det hed for 28 år